Hátrálás helyett építkezés és piachódítás

2011. augusztus 1.

A Magyar Nemzet 2011. július 25-i számában megjelent interjú Szeremley Bélával a HANGYA Együttműködés elnökével:

Hátrálás helyett építkezés és piachódítás
Szeremley Béla a hiányzó kormánydöntésrõl, a Hangya-hagyományról, a kisegérrõl és az elefántról

Huszonnegyedik órában vagyunk,de egy határozott fordulattal még megakadályozhatjuk,hogy a valaha virágzó honi agrárium csupán Európa egyik alapanyagbeszállítójává váljon – így értékeli a mai helyzetet számos szakember.Egyetértenek ezzel?

– Mi is ezt a fordulatot sürgetjük,és egyre értetlenebbül figyeljük e téren az új kormány késlekedését.Számos fontos és hasznos lépés zajlott le a kistermelők érdekében, jó irányba indult el az agrárpolitika.Ugyanakkor a termékpályák egészét érintő érdekeltségi rendszerhez kell hozzányúlni. E lényegi változás nélkül nincs helyben tartott értéktöbblet, de még az országban sem marad a magyar munka által előállított új érték, sőt magyar termékek sem születhetnek. Olyan szövetkezeti modellváltás szükséges, ami kiterjed az élelmiszeriparra, a kereskedelemre és a hitelezésre. Csak egy intézményében átgondolt, sokágú nemzeti összefogás képes megtörni azoknak a többségében multinacionális tőkeérdekeltségű lobbiknak az erejét, akiket főképp 2002 és 2010 között hozott helyzetbe az akkori agrárkormányzat. A magyar gazdák, de a falvak és tanyák megmaradásának is egyetlen esélye a Hangya-típusú vidékmentő szövetkezeti rendszer fejlesztése. Az elmúlt tíz évben óriási összeget, négyezermilliárd forintot fordított az állam agrár- és vidékfejlesztésre, amiből szinte semmi nem jutott azokra a célokra, amelyek érdemben tudnák enyhíteni a munkanélküliséget, a falvakban élők rossz szociális helyzetét.

– Pedig a kistermelõk menedékét, a szövetkezés ügyét az elmúlt húsz évben minden párt a zászlajára tűzte…

– Sokan csak a saját céljaikra használták és használják ma is ezt a fontos intézményt. Jómagam az első Orbán-kabinet idején főtanácsadóként segítettem a szaktárcánál az új agrárszövetkezetek térnyerésével kapcsolatos munkát. Eredményeinket
hamar szétverték az utódok. Csak egy példa: a termelő-, értékesítőszervezeteknél mi még azt írtuk elő, hogy a tagok 70 százalékának kistermelőkből, természetes személyekből kell állnia. Ezt a szocialisták hamar 3 százalékra módosították, tehát a többi 97 százalék birtoklásában szabad kezet engedtek a kft.-knek, részvénytársaságoknak.

– De miért baj ez? Az akkori indoklás szerint az ilyen cégek teszik versenyképesebbé a magyar agráriumot.

– Ez súlyos és alapvető tévedés. Dániában például mindegyik termelő számára kötelező a szövetkezeti tagság. Szövetkezetek kezében van a sertéstenyésztés is, és míg 1990-ben tízmillió hízót tartottak az észak-európai országban, ma 23 milliónál tart a létszám. Húsz évvel ezelõtt 15 – ugyancsak szövetkezeti kézben lévõ – sertésvágóhíd mûködött Dániában, ma mindössze kettőn
dolgozzák fel az összes jószágot.A dán gazdák sikerrel alkalmazkodtak a világpiac kihívásaihoz. De a szövetkezetek védernyője alatt, és ennek köszönhetően sikerült megtartani a munkájukat. A tőkealapú agrártársaságok lényege viszont éppen az, hogy egyetlen ember birtokolhat másokkal szemben jelentős vagyonokat. Az elmúlt húsz évben sikerült a profitérdekelt cégek
kezébe juttatni a magyar mezõgazdaságot, és ezen a trenden már az elsõ Orbán-kabinet sem tudott érdemben változtatni. Mindezzel szemben áll a demokratikus, testületi döntések alapján mûködő szövetkezet, ahol nem a tőke a legfontosabb, hanem a beszállító tulajdonosok személyes érdekeltsége. Ide multi be nem tudja tenni a lábát, a szövetkezeti vagyon hazai kézben marad, és sokak megélhetését szolgálja, nem csak néhány pénzemberhasznát gyarapítja.

– Öntsünk végre tiszta vizet a pohárba! Tegyük végre rendbe a szövetkezet szó eltorzított tartalmát! – a szövetkezetek nemzetközi ünnepén többek között erre szólította fel a hazai agrárpolitikát. Ugyanitt e rendbetétel eszközének a Hangya országos hálózatának újraépítését jelölte meg. Miért e kizárólagosság? Más megoldások nem alkalmasak az áhított modellváltásra?

– A Hangya egy olyan szövetkezeti hagyomány, amely sokágú partnerséget, kész és működő rendszert kínál a hazai termelők

együttműködésére, a vidék összefogására.Lehet külön-külön is próbálkozni, csak hát a kisegér az elefánt ellen egymaga nem érhet el sikereket. Márpedig a multik és a magyar termelők piaci ereje ekképpen aránylik egymáshoz, amin csak egységes szövetkezeti intézményrendszerrel lehet változtatni. Ezt valósította meg sikeresen a két háború között a Hangya, amely az akkori Közép-Európa legnagyobb cége volt, nagyobb, mint a Skoda Mûvek. Erejét a termelőktől, a nyüzsgő „hangyabolyoktól" kapta. Az országos szervezet az értékesítés mellett agrárhiteleket nyújtott, és raktárai is voltak, házon belül megoldotta a piacvédelem problémáit. A mai magyar agrártermelés egyik fő baja az, hogy a többség külön utakon jár, nincs tekintettel a környezetére, és csak az egyéni gyarapodás lehetőségeit keresi. Ha nem kezdődik el hazánkban egy olyan közösség építése, amely üzleti alapon átszövi a vidéki településeket, akkor még nagyobb lesz a baj.

– Viszontlátható e jövőkép a vidékfejlesztési stratégia tervezetében?

– Ígéretet kaptunk arra, hogy a jelenleg is már kétszáz szövetkezetből álló Hangya-modellt nemzeti intézményként kezeli a kormányzat. Felmerültek olyan aggályok, hogy ez az uniós versenyjogba ütközik. Nem így van, sõt: 20 százaléknyi nemzeti forrás megléte esetén 80 százaléknyi brüsszeli forrás igényelhetõ az összefogás építésére, így politikai szándék esetén percek alatt erõs rendszert lehet kiépíteni. Az egységes elveken szervezõdõ szövetkezetek – amelyeknek a magyar agrártermelés legalább egyötödét kellene adniuk – azonos módon szolgálnák a magyar adófizetők érdekét és a hazai piachódító elképzeléseket.

(Forrás: Magyar Nemzet, az eredeti cikk itt olvasható: http://www.mno.hu/portal/799196)